

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ
ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΕΤΑΡΤΗ 13 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2006
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ:
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΡΕΙΣ (3)**

Α΄. ΚΕΙΜΕΝΟ

Ὀδυσσεύς Ἑλύτης (1911-1996)

Μικρή Πράσινη Θάλασσα

- Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Πού θά ἤθελα νά σέ υἱοθετήσω
Νά σέ στείλω σχολεῖο στήν Ἰωνία
Νά μάθεις μανταρίνι και ἄψινθο¹
- 5 Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Στό πυργάκι τοῦ φάρου τό καταμεσήμερο
Νά γυρίσεις τόν ἥλιο καί ν' ἀκούσεις
Πῶς ἡ μοίρα ξεγίνεται καί πῶς
Ἄπό λόφο σέ λόφο συνεννοοῦνται
- 10 Ἄκόμα οἱ μακρινοί μας συγγενεῖς
Πού κρατοῦν τόν ἀέρα σάν ἀγάλματα
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
Μέ τόν ἄσπρο γιακά καί τήν κορδέλα
Νά μπεις ἀπ' τό παράθυρο στή Σμύρνη
- 15 Νά μοῦ ἀντιγράψεις τίς ἀντιφεγγιές στήν ὄροφή
Ἄπό τά Κυριελέησον καί τά Δόξα Σοι
Καί μέ λίγο Βοριά λίγο Λεβάντε
Κύμα τό κύμα νά γυρίσεις πίσω
Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρονῶ
- 20 Γιά νά σέ κοιμηθῶ παράνομα
Καί νά βρίσκω βαθιά στήν ἀγκαλιά σου
Κομμάτια πέτρες τά λόγια τῶν Θεῶν
Κομμάτια πέτρες τ' ἀποσπάσματα τοῦ Ἡράκλειτου.

(Τό Φωτόδεντρο καί ἡ Δεκάτη Τετάρτη Ὁμορφιά, Ἰκαρος, 1971)

¹ ἄψινθος: αρωματικό φυτό.

Β'. ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

- α. «Κέντρο της ποίησης του Ελύτη το Αιγαίο, άξονάς της ο ήλιος... Η κατανόηση του κόσμου επιτυγχάνεται μέσω των αισθήσεων». (Θοδωρής Δασκαρόλης, «Friedrich Hölderlin - Οδυσσέας Ελύτης», περ. ή λέξη τ. 106, Νοέμβρης-Δεκέμβρης 1991, σελ. 889).

Να γράψετε δύο (2) παραδείγματα μέσα από το ποίημα για καθένα από τα παραπάνω χαρακτηριστικά της ποίησης του Ελύτη.

Μονάδες 15

- β.1 Να εντοπίσετε και να γράψετε τέσσερα (4) εκφραστικά μέσα που χρησιμοποιεί ο ποιητής και να προσδιορίσετε τον ρόλο τους στο ποίημα.

Μονάδες 20

- β.2 Ποιο είναι το περιεχόμενο του στίχου «Μικρή πράσινη θάλασσα δεκατριῶ χρόνῶ» και πώς λειτουργεί η επανάληψή του στη δομή του ποιήματος;

Μονάδες 20

- γ. Να σχολιάσετε σε δύο παραγράφους (130-150 λέξεις) το περιεχόμενο των στίχων 19-23 («Μικρή πράσινη θάλασσα... τ' άποσπάσματα του Ἡράκλειτου»).

Μονάδες 25

- δ. Να εντοπίσετε τα κοινά θεματικά στοιχεία στα δύο ποιήματα του Ελύτη «Μικρή Πράσινη Θάλασσα» και «Ἡ Πορτοκαλένια» («Ἡ ελληνική ποίηση», [Νεωτερικοί ποιητές του Μεσοπολέμου], Εκδόσεις Σοκόλη, Αθήνα 1979, σελ. 239).

Ἡ Πορτοκαλένια

Τόσο πολύ τή μέθυσε ὁ χυμός τοῦ ἡλίου
Πού ἔγειρε τό κεφάλι της καί δέχτηκε νά γίνει
Σιγά-σιγά: ἡ μικρή Πορτοκαλένια!

Ἔτσι καθῶς γλαυκόλαμπαν οἱ ἑφτά οὐρανοί
Ἔτσι καθῶς ἀγγίξαν μιά φωτιά τά κρύσταλλα
Ἔτσι καθῶς ἀστράψανε χελιδονοουρές
Σάστισαν πάνω οἱ ἄγγελοι καί κάτω οἱ κοπελλιές
Σάστισαν πάνω οἱ πελαργοί καί κάτω τά παγόνια
Κι ὅλα μαζί συνάχτηκαν κι ὅλα μαζί τήν εἶδαν
Κι ὅλα μαζί τή φώναξαν: Πορτοκαλένια!

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ

Μεθάει τό κλήμα κι ὁ σκορπιός μεθάει ὁ κόσμος ὅλος
ὅμως τῆς μέρας ἢ κεντιά τόν πόνο δέν ἀφήνει
Τῆ λέει ὁ νάνος ἐρωδιός μέσα στά σκουληκάκια
Τῆ λέει ὁ χτύπος τοῦ νεροῦ μέσ τίς χρυσοστιγμές
Τῆ λέει κι ἡ δρόσο στοῦ καλοῦ βοριά τό ἀπανωχείλι:

Σήκω μικρή μικρή μικρή Πορτοκαλένια!
Ὅπως σέ ξέρει τό φιλί κανένας δέν σέ ξέρει
Μῆτε σέ ξέρει ὁ γελαστός Θεός
Πού μέ τό χέρι του ἀνοιχτό στή φλογερή ἀντηλιά
Γυμνή σέ δείχνει στούς τριανταδυό του ἀνέμους!
(«Ἥλιος ὁ πρῶτος», 1943)

Μονάδες 20

ΟΔΗΓΙΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΥΠΟΨΗΦΙΟΥΣ

1. Στο τετράδιο να γράψετε μόνον τα προκαταρκτικά (ημερομηνία, κατεύθυνση, εξεταζόμενο μάθημα). Δεν θα μεταφέρετε στο τετράδιο τα κείμενα και τις παρατηρήσεις.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο επάνω μέρος των φωτοαντιγράφων, αμέσως μόλις σας παραδοθούν.
Δεν επιτρέπεται να γράψετε οποιαδήποτε άλλη σημείωση. Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε σε όλα τα ζητούμενα.
4. Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: μία (1) ώρα μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.

ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

ΤΕΛΟΣ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ